

Programmacommissie

Datum
27 juni 2025

Telefoon
Richard van Vliet:
06-575 93 58

Bijlage(n)
1. Concrete
voorstellen
partijprogramma

Onderwerp
Inbreng verkiezingsprogramma's

Geachte leden van de programmacommissie,

Namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) vragen wij u om in het door u op te stellen verkiezingsprogramma voorstellen te doen die Nederland vooruit helpen. Voorkom stilstand en realiseer doorbraken. Hiervoor is het noodzakelijk dat gemeenten de ruimte, het vertrouwen en de middelen krijgen om hun rol waar te maken. Dat is nu onvoldoende het geval.

Urgente uitdagingen

De uitdagingen waarvoor ons land staat zijn urgent. Denk aan: veiligheid, woningbouw, energietransitie, klimaatadaptatie, onderwijs en migratie. De bestuurlijke instabiliteit van de afgelopen jaren heeft een gat geslagen in het vertrouwen van inwoners én in het vermogen van overheden om keuzes te maken voor uitvoerbaar beleid met de focus op de lange termijn. Gemeenten nemen graag hun verantwoordelijkheid om maatschappelijke ambities te realiseren.

Gemeenten zijn de eerste overheid. De overheid die inwoners kennen, die zichtbaar is in hun straat en wijk. Gemeenten kennen de problemen én de oplossingen. Samen met lokale partners realiseren gemeenten beleid dat daadwerkelijk landt. Dat vraagt om stabiele afspraken, structurele financiering en wederzijds vertrouwen. Wij vragen uw partij om in het verkiezingsprogramma voorstellen te doen voor een hernieuwd bondgenootschap tussen rijk en gemeenten.

Interbestuurlijke verhoudingen en financiële middelen

Elke grote opgave – van wonen tot zorg, van veiligheid tot klimaat – komt uiteindelijk terecht bij de gemeente. Gemeenten zijn de plek waar nationaal beleid concreet wordt voor mensen. Maar er moet wel iets veranderen in de manier waarop het rijk met gemeenten omgaat. De afgelopen jaren zijn gemeenten te vaak geconfronteerd met eenzijdige besluiten die grote impact hadden.

We verzoeken u om de volgende passage op te nemen in uw programma: *“Wij zien de zorgen van gemeenten als het gaat om de financiële en interbestuurlijke verhoudingen. We willen de balans tussen taken en middelen herstellen, o.a. door opvolging te geven aan het ROB-advies “Afrekenen met disbalans”. Dat betekent dat we de taken en middelen van gemeenten inzichtelijk*

en congruent maken met de wet. We evalueren dit structureel. We maken ook duidelijke afspraken over de risicoverdeling. Daarmee creëren we een goede basis om in goed partnerschap samen te werken als medeoverheden.”

Structurele investeringen

Onze samenleving wordt geconfronteerd met grote uitdagingen en internationale spanningen. We moeten aan de slag om de samenleving meer weerbaar te maken. Gemeenten spelen hierbij een sleutelrol. Dat vraagt om robuuste publieke voorzieningen, betrouwbare (digitale) infrastructuur en flexibele processen. Investeren in gemeenten is investeren in de weerbaarheid van Nederland. Wij vragen u om hier in uw verkiezingsprogramma aandacht aan te besteden.

Draagvlak in de samenleving

Draagvlak in de samenleving is van groot belang. Alle keuzes die u maakt moeten uitvoerbaar zijn en aansluiten bij de noden van inwoners, ondernemers en betrokken partijen. De VNG speelt hierin graag een rol om samen tot beleid te komen dat werkt voor de samenleving. Niet het eigen gelijk moet centraal staan, maar het gedeelde belang. Nederland verdient stabiliteit, daadkracht en samenwerking. En dat begint bij een sterke lokale overheid.

Wij voegen bij deze brief een overzicht van concrete voorstellen op thema's als een betrouwbare overheid en sterk Nederland, (digitale) weerbaarheid, bestaanszekerheid, kansengelijkheid, zorg, migratie, energie en klimaat en wonen– en wat daarvoor nodig is. Wij verzoeken u dit mee te nemen en gaan hierover graag met uw programmacommissie in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Sharon Dijksma
Voorzitter VNG

Leonard Geluk
Algemeen directeur VNG